

Ústí

Kraj: Olomoucký

Správní obvod: Hranice

Nadmořská výška: 257 m n. m.

Počet obyvatel: 559

Adresa URL: www.obec-usti.cz

Okres: Přerov

GPS souřadnice: 49.516847N, 17.766368E

První pís. zmínka: 1389 (633 let)

PSČ: 753 01

Historie obce Ústí

Ústí vzniklo na obou březích Opatovického potoka před jeho ústím do Bečvy. První zmínka o Ústí pochází z roku 1389, kdy Oustí vlastnil drobný šlechtic Hrabíš z Podolí. Na počátku 15. století se stalo Oustí majetkem panství helfštýnského, které v roce 1475 koupil Vilém z Pernštejna. Spojením helfštýnského panství s hranickým, přerovským a drahotušským vytvořil Vilém z Pernštejna jedno z největších panství v zemi. V roce 1547 prodali Pernštejnové hranické a drahotušské panství společně s obcemi Hluzov, Černotín, Ústí, Opatovice a část Zbrašova Václavu Haugvicovi z Biskupic. Ten držel panství šest let a v roce 1553 je prodal Janu Kropáčovi z Nevědomí. Po roce 1600 se novými majiteli stali Zdeněk Žampach z Potštejna, Karel Pergar z Pergu a Václav Mol z Modřelic, který se zúčastnil stavovského povstání v roce 1618 jako jeden z dvanácti moravských direktorů. V roce 1621 byl zatčen a jeho majetek byl konfiskován. Panství hranické, drahotušské a lipnické obdržel kardinál František z Ditrichštejna, rod Ditrichštejnů drží panství až do roku 1848.

V roce 1707 byla založena kolonie Novosady na místní trati Manina. Původně to byla malá ulička s 16 domy postavenými proti sobě. Obyvatelé Maniny měli malá hospodářství. Od roku 1850 se staly Novosady součástí Ústí jako jeho osada. Obě obce měly od svých historických začátků svoji samosprávu tvořenou staršími obce.

V historii obce byl významný rok 1848, znamenal konec poddanství a počátek rozvoje. V té době hospodařilo v Ústí pět větších a osm menších sedláků, pět chalupníků a dvaadvacet domkářů. V Nových Sadech bylo 14 chalupníků. Toto složení vesnického společenství předznamenalo další společenský vývoj v obci. Vytvořila se velká skupina obyvatel, která musela hledat uplatnění v řemesle a nájemní práci mimo obec. Rozvíjí se družstevní hnutí, v roce 1897 byla ustavena Místní pojišťovna dobytka, řada zemědělců se stala členy Okresního hospodářského spolku, Hospodářského družstva a Rolnické mlékárny v Hranicích. Už před rokem 1900 podnikal v Ústí ve vrbářství Antonín Maňas, protože povodí Bečvy poskytovalo dobré podmínky pro pěstování košíkářské vrby. Koncem 19. století se rozvíjelo také spolkové hnutí. V roce 1895 byl založen Sbor dobrovolných hasičů, v roce 1901 vznikla Čtenářská jednota.

Rozvoj kultury souvisel také s činností školy. Již v roce 1771 byl v Ústí učitel. Nejdříve se vyučovalo v dřevěné chaloupce v čp. 24, od roku 1820 v jednotřídní škole v chaloupce čp. 25. Nová budova školy s učírnou pro 70 žáků a bytem pro řídícího učitele byla slavnostně posvěcena 9. září 1889.

K aktivitám obce patřilo zřízení hřbitova v letech 1906-1907, hřbitovní kříž věnoval Antonín Maňas. V roce 1912-1913 byl regulován a vyrovnán Opatovický potok, protože povodně způsobovaly v obci velké škody. Největší pohroma byla zaznamenána při povodni v roce 1907. Regulována byla také Bečva,

přičemž vyrovnání jejího toku zasáhlo do katastrálních hranic Ústí. Koncem 19. století postavilo arcibiskupství silnici podél Bečvy do Skaličky. Silniční spojení s Opatovicemi získala obec v roce 1902. Od roku 1900 začalo fungovat poštovní spojení s Hranicemi.

Úspěšný rozvoj však přerušila 1. světová válka. Během válečných událostí padli nebo se stali neznámými Josef Havran, Eduard Horák, Josef Kajnar, Adolf Král, Antonín Líva, Bedřich Líva, Eduard Lukáš, Václav Maňas, Jan Pitron, Bedřich Popp, František Popp, Václav Popp, Ferdinand Šnejdrla, Bohumír Vašina, František Vašina a Josef Vašina. Dne 25. září 1922 byl odhalen pomník padlým hrdinům s jejich podobiznami na hřbitově, postavený na náklady Antonína Maňase.

Obec Ústí příslušela k okresní politické správě, okresnímu školskému výboru, okresnímu soudu, berní správě, bernímu úřadu, doplňovacímu velitelství, poštovnímu a telegrafnímu úřadu se sídlem v Hranicích, ke krajskému soudu do Nového Jičína, k okresnímu finančnímu ředitelství, k obchodní komoře do Olomouce, k župě Moravsko-Ostravské. Podle sčítání z roku 1921 stálo v Ústí 63 domů s 355 obyvateli, osada Novosady měla 18 čísel a 109 obyvatel. Obytná a hospodářská stavení byla z větší části vystavena z pálených cihel a kryta tvrdou krytinou, hlavně břidlicí, taškami a někde i eternitem. Doškové střechy se vyskytovaly ještě často na Novosadech a v Ústí zejména na hospodářských budovách. Úplně dřevěná byla v té době již jen nejstarší stavení na Manině. Nejdůležitějším podnikem v Ústí po světové válce zůstalo zpracování vrbového proutí, založené Antonínem Maňasem. Podnik nesl název „Výroba košíkářského zboží, pěstění košíkářské vrby a obchod proutím“. O zavedenou živnost se starala jeho dcera Marie s manželem Bernardem Kmentem až do zrušení podniku v roce 1952. Ústecké vrbařství zaměstnávalo řadu místních obyvatel. Obec Ústí tržila před válkou za proutí z obecních pozemků při řece Bečvě 2023,-Kč, po válce až 15000,- Kč. V roce 1923 začala obec s budováním nouzové cesty pod Nihlovem do Skaličky za pomoci nezaměstnaných, kterým stát vyplácel denně 9 Kč podpory. V roce 1928 byl do Ústí zaveden nákladem 186.000,-Kč elektrický proud, byla provedena částečná kanalizace a o rok později byl zřízen telefon. V roce 1930 získalo Ústí autobusové spojení s Hranicemi. V roce 1934 došlo ke sloučení obcí Ústí a Novosady v jednu obec.

